

Ajoneuvorahoittaminen henkilöasiakkaan näkökulmasta

Joni Simuna

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Tradenomin tutkinto

Amk-opinnäytetyö

2022

Tiivistelmä

Tekijä(t)

Joni Simuna

Tutkinto

Tradenomin tutkinto

Raportin/Opinnäytetyön nimi

Ajoneuvorahoittaminen henkilöasiakkaan näkökulmasta

Sivu- ja liitesivumäärä

26 + 5

Tämä opinnäytetyö käsittelee henkilöasiakkaiden vaihtoehtoisia ajoneuvorahoitusmuotoja. Ajoneuvo voidaan hankkia omaksi, mutta viime aikoina suosiotaan on nostanut ajoneuvon pitkäaikaisvuokraus. Ajoneuvon hankinnassa kohdataan jatkuvasti entuudestaan tuntematonta sanastoa, joten työssä perehdytään ensiksi keskeiseen termistöön.

Markkinoilla on saatavilla useita erilaisia ratkaisuja ajoneuvon rahoittamiseksi tai vuokraamiseksi. Tässä työssä käsitellyt rahoitusmuodot ovat osamaksurahoitus, pankkilaina sekä yksityisleasing.

Työn lopussa rahoitusvaihtoehdot asetetaan keskinäiseen vertailuun, jolloin vaihtoehtojen vahvuudet ja haasteet esitetään. Rahoitusvaihtoehtojen lisäksi käsitellään ajoneuvon ylläpitoon liittyviä kuluja.

Opinnäytetyö on toteutettu toiminnallisena, syksyn 2022 aikana. Työn produktina valmistui opas, jossa on tiivistettynä työssä esitetyt rahoitusvaihtoehdot. Oppaan sisältö laadittiin helppolukuiseksi ja tehokkaaksi, jotta lukija löytää tarvitsemansa tiedon nopeasti. Oppaassa kuvataan rahoitusmuotojen hankintaprosesseja kaavioilla.

Asiasanat

Rahoitusvaihtoehdot, osamaksu, yksityisleasing, pankkilaina

Sisällys

1 Johdanto	1
1.1 Työn tavoitteet ja rajaus.....	2
1.2 Käsitteet	2
2 Rahoitusvaihtoehdot	5
2.1 Osamaksurahoitus.....	5
2.1.1 Sopimuksen sisällöstä.....	6
2.1.2 Hakeminen.....	7
2.1.3 Sopimuksen noudattaminen ja päättäminen.....	9
2.2 Pankkilaina	9
2.2.1 Vakuudellinen ja vakuudeton laina	10
2.2.2 Lainan hakeminen.....	10
2.3 Yksityisleasing	11
2.3.1 Sopimuksen perustaminen.....	12
2.3.2 Sopimuksen muuttaminen ja päättäminen.....	14
2.3.3 Yksityisleasingin prosessi.....	14
2.4 Rahoitusvaihtoehtojen eroavaisuudet.....	15
3 Ajoneuvon muut kustannukset	19
3.1 Huoltaminen	19
3.2 Ajoneuvoverot, katsastus.....	19
3.3 Vakuutukset.....	19
3.4 Maastavientivaltakirja	20
4 Pohdinta.....	21
4.1 Opas.....	21
4.3 Opinnäytetyöprosessin ja oman oppimisen arviointi	22
Lähteet.....	23
Liitteet 1	
Liite 1. Autorahoitusopas henkilöasiakkaille.....	1

1 Johdanto

Tässä opinnäytetyössä käsitellään ajoneuvon hankintaprosessia kolmen vaihtohtoisen rahoitusmuodon kautta. Rahoitusmuodoiksi valikoituivat osamaksurahoitus, pankkilaina sekä yksityisleasing. Opinnäytetyö toteutetaan toiminnallisena ja työn produktina luodaan ajoneuvon hankintavaihtoehtoja esittelevä opas. Opas on luotu vastaamaan henkilöasiakkaiden tarpeita, tuoden selkeyttä ja helppoutta rahoitusvaihtoehtojen väliseen päätöksentekoon. Oppaassa käsitellään rahoitusvaihtoehtojen lisäksi ajoneuvon hankinnan aiheuttamia kustannuksia. Yksityisillä henkilöillä on monenkirjavia syitä yksityisautoilun suosimiseen, ja oman ajoneuvon hankinta tulee tarpeeseen. Erilaiset elämäntilanteet voivat tuottaa huomattavan määrän vaivaa, mikäli autoilun sijaan pyrittäisiin käyttämään julkisia kulkuneuvoja. Julkinen liikenne voi aiheuttaa haasteita monin eri tavoin, esimerkiksi seuraavat tekijät tuovat suurta painoarvoa liikennemuodon valinnassa: tavoitettavuus, sopivat aikataulut, yksityisyyden tarve tai käyttöominaisuuksien sopivuus.

Ajoneuvorahoittamisen lisäksi keskeisenä asiana ovat ajoneuvon ylläpitoon liittyvät kustannukset sekä yleisesti hyödylliset termit, joita avataan opinnäytetyön teoriaosuudessa. Opinnäytetyön kirjoittajalla on työkokemusta rahoitettujen ajoneuvojen vakuuttamisesta, minkä yhteydessä rahoittamisen rajapinta kiinnostaa syvällisemmin.

Ajoneuvon hankinta voi tuoda eteen kysymyksiä, jolloin yksityishenkilö pohtii itselleen järkevintä hankintamuotoa. Opinnäytetyössä vertaillaan keskenään kahta perinteistä rahoitusvaihtoehtoa, sekä yhtä trendikkäämpää vaihtoehtoa. Ajoneuvon hankintavaiheessa osapuolia on yleisesti kolme, kun ajoneuvoa ei makseta käteisellä kokonaisuudessaan. Osapuolina toimivat tyypillisesti ajoneuvon tuleva omistaja / haltija, autoliike sekä luotonantaja eli pankki tai rahoitusyhtiö.

Ensimmäisen luvun sisältö käsittelee yleisesti teoreettista osuutta, jolloin aiheelle olennaiset termit selitetään auki. Luvussa kaksi perehdytään syvällisemmin rahoitusvaihtoehtoihin, jolloin rahoitusmuodot käydään yksitellen lävitse. Rahoitusmuotojen ostoprosessit ovat keskiössä, mukaan lukien lainsäädännölliset tekijät. Rahoitusmuodot asetellaan keskinäiseen vertailuun yleisellä tasolla, palveluntarjoajien vertailuun ei työssä keskitytä. Tässä erotellaan eri vaihtoehtojen hyödyt sekä pohditaan, mihin tarpeeseen mikäkin vaihtoehto sopii parhaiten. Kolmas luku havainnollistaa ajoneuvon ylläpitämisen mukanaan tuomia kuluja, tässä luvussa tuodaan ilmi tärkeimmät ja yleisimmät kuluerät. Neljännessä luvussa opinnäytetyön lopputulemaa pohditaan työn tavoitteiden saavuttamisen osalta, sekä kirjoittajan omaa oppimista tarkastellaan.

1.1 Työn tavoitteet ja rajaus

Opinnäytetyön tavoite on tuottaa lukijalle selkeä kokonaisuus rahoitusvaihtoehtojen sisällöstä, opinnäytetyön luettuaan yksityishenkilön on helpompaa käsittää keskeiset erot rahoitusmuotojen välillä. Tämän pohjalta opas johdattaa lukijan tekemään mahdollisimman tietoisia ja harkittuja päätöksiä ajoneuvon hankintavaiheessa.

Henkilöasiakkaan ajoneuvon hankinta voi olla hyvinkin pitkän ajan investointi, mikä vaatii resursseja. Ajoneuvon hankinta voi tapahtua niin henkilöasiakkaan sekä autoliikkeen välillä, kuin kahden yksityishenkilön välillä. Nykyisin on tullut useita rahoitusvaihtoehtoja, mukaan luettuna yksityishenkilöiden väliset osamaksukaupat. Opinnäytetyössä ajoneuvon hankinta on rajattu käsittelemään henkilöasiakkaan sekä autoliikkeen välistä tapahtumaa. Työssä ei vertailla keskenään eri rahoitusyhtiöiden tai pankkien keskinäisiä ehtoja.

1.2 Käsitteet

Lainan perustaminen tuo mukanaan kustannuksia. Kustannusten vuoksi luottolaitokset ovat ottaneet tavakseen **perustamismaksun** lisäämisen lainalle. Perustamismaksu on luotonmyöntäjän valittavissa oleva lisäkulu, aina luottoon ei lisätä perustamismaksua. Maksu peritään ainoastaan lainan nostovaiheessa. Perustamismaksulle on myös useita synonyymeja, yleisesti tunnettuja ovat avausmaksu, nostomaksu, nostopalkkio sekä järjestelymaksu. (Lendo 2022.)

Lainan avausvaiheessa rahoitusyhtiö tai pankki saattaa edellyttää **käsirahan** maksamista. Myönteisen luottopäätöksen myöntäminen on mahdollista myös ilman käsirahaa. Rahoitusyhtiö - ja pankkikohtaiset käytännöt vaihtelevat, yleisesti käsirahavaatimus on riippuvainen rahoitettavan auton sekä asiakkuuden laadusta. Asiakkuuden laadussa punnitaan asiakkaan taloudellista tilannetta sekä maksukykyä. Rahoituksenmyöntäjä suhteuttaa asiakkaan maksukyvyyn hankittavan ajoneuvon arvoon, ja tekee tähän perustuvan päätöksen käsirahavaatimuksesta. Käsiraha on ennalta maksettava osuus luoton osuudesta, määrä vaihtelee tyypillisesti 10–30 prosentin välillä. Käsiraha ei ole aina välttämättä käteistä rahaa, vaan vaihtoehtoisesti vaihtoauto voi sopia käsirahaksi. Yleisesti käsirahan maksaminen on järkevää, sillä tämä laskee pääoman määrää, mikä vaikuttaa suoraan kuukausikohtaisiin kuluihin. (Autotie 2022.)

Leasingyhtiöt käyttävät tyypillisesti kampanjoita, joissa ajoneuvon luovutus ei pidä sisällään käsirahaa. On kuitenkin mahdollista, että yksityisleasingissa käsiraha edellytetään, esimerkiksi arvokkaiden autojen kohdalla voidaan toimia näin. Asiakkuuden laadulla on tässäkin kohtaa merkitystä, ja leasinghakemukset käsitellään tapauskohtaisesti. Käsirahakäytännöt vaihtelevat palveluntarjoajan mukaan. (Autotalli.com 2022.)

Käsittelykulu tai tilinhoitopalkkio tarkoittaa kuluerää, mikä lisätään kuukausikohtaisen maksuerän ohkeen. Käsittelykululla rahoitusyhtiö tai pankki kattaa omia lainanhoidollisia kulujaan. Tämän kuluerän suuruus voi vaihdella lainanmyöntäjän sekä autoliikkeen välisen sopimuksen mukaisesti. Kulu on pääasiassa kiinteä, ollen jokaisen maksuerän yhteydessä yhtä suuri. Poikkeuksellisesti esimerkiksi lyhennysvapaat kuukaudet voivat vaikuttaa käsittelykulun määrään, tuottaen mahdollisesti lisäkustannuksia. (Lendo 2022.)

Osamaksurahoitteisessa velassa sekä pankkilainassa **korkoa** peritään lähtökohtaisesti aina. Yksityisleasingiin sen sijaan korko ei sisälly. Rahoitusyhtiön sekä pankin näkökulmasta koron asettaminen on välttämätöntä, jotta luotonanto on kannattavaa. Korosta muodostuu lainanmyöntäjän voittomarginaali, eli koron suuruus kertoo rahan hinnan. Mikäli korosta on sovittu, muttei koron määrästä ole erikseen mainintaa, sovelletaan Suomen Pankin viitekorkoa. (Korkolaki 633/1982 3§). Kuluttajansuojalain (38/1978) 7 luvun 17 a §:ssä on määritelty kuluttajien suojaksi korkokatto, kulutusluottosopimusten korko ei saa ylittää 20:tä prosenttia.

Jotta lainan ja osamaksukaupan realistisista kustannuksista voi ymmärtää, on syytä erottaa nimelliskorko sekä todellinen vuosikorko toisistaan. Useimmiten autoliikkeillä on tapana markkinoida korkokampanjoitaan nimelliskorolla, jolloin kampanjat näyttävät kuluttajille edullisemmilta ja houkuttelevammilta. Markkinoinnissa on kuitenkin Kuluttajansuojalain 7 luvun 8§:n mukaisesti ilmoitettava todellinen vuosikorko, luoton yhteiskustannukset sekä tarkemmat ehdot, esimerkiksi kampanjan maksueräisyys.

Osamaksukaupassa, pankkilainassa sekä leasingsopimuksessa yhteisenä kuluna on **kuukausierä**. Kuukausierä on osuus lainasta tai leasingsopimuksesta, mikä maksetaan kuukausittain. Tämä sisältää lainassa lyhennyksen osuuden, tarkoittaen lainasta kuukausittain vähentyvän pääoman määrää. Kuukausierään on yleisesti sidottu lainanhoitokulut sekä lainan korkokulut mukaan. Leasingsopimuksen kuukausierä tarkoittaa ajoneuvon käyttöoikeudesta maksettavaa korvausta. (Autotie.fi 2022.)

Loppulaina käsittää osamaksusopimuksen pankkilainan jäljellä olevat kustannukset. Näitä kustannuksia ovat velan pääoma, käsittelykulut ja korot. Kuukausierien suoritukset vähentävät loppulainan määrää. Loppulaina tulee suorittaa rahoitusyhtiölle, mikäli sopimus päättyy kesken kauden, esimerkiksi ajoneuvon vaihdon yhteydessä. Ajoneuvon ostaja voi tarkistaa loppulainan, milloin vain sopimuksen voimassaoloaikana. (Santander Consumer Finance 2022.)

Viimeinen suurempi maksuerä liittyy osamaksurahoitukseen. Osamaksurahoituksen räätälöinti on tärkeää niin autoliikkeen, rahoituslaitoksen, kuin rahoituksenottajan kannalta. Nykyään osamaksusopimuksissa on hyvät mahdollisuudet joustaa kuukausierien kanssa, asiakkaan

toiveiden mukaiseen ratkaisuun tähdäten. Rahoituksenottajan taloudelliseen tilanteeseen mitoitettu maksuerä ei välttämättä riitä lyhentämään pääomaa tasaisesti, jotta pääoma olisi sopimuksen päättyessä kokonaisuudessaan lyhennetty. Ajoneuvon rahoittamisessa voidaan tällöin soveltaa viimeisen erän suuruutta. Viimeisen maksuerän suuruus voi olla moninkertainen normaaliin maksuerään nähden. Ajoneuvon rahoituksessa on otettava huomioon auton arvonaleneminen, pitkällä aikavälillä auton arvo voi laskea huomattavasti. Tällöin merkillepantavaa on luoton määrä ja auton tuleva arvo, oikein mitoitettuna loppuvelka on pienempi kuin auton tuleva arvo. Vanhemmissa ja enemmän ajetuissa autoissa ei aina ole mahdollista saada pitkää luottoaikaa, suuren viimeisen maksuerän kanssa. (Sortter 2022.)

Maksuturva tuo luottamusta maksajan lainanmaksukykyä varten, kun sairausloma tai elämäntilanteen muutos yllättää. Rahoittajan riskien vähentämiseksi rahoituslaitokset ovat kehittäneet tuottavia lisäominaisuuksia lainoihin sekä osamaksuihin. Tunnettuna palveluna on markkinoille tuotu lainaturva, pyrkimyksenä on asiakkaan eli rahoituksenottajan maksukykyisyyden turvaaminen. Turva pitää useimmiten sisällään työkyvyttömyysturvan, jolloin asiakkaan pidentyneen sairausloman / tapaturmaisen työkyvyttömyyden seurauksena taloudellinen tilanne ei vaarannu. Asiakkaalle hyvitetään päivärahaa, mitä voidaan hyödyntää osamaksun tai lainan maksamiseen. Tilapäisen työkyvyttömyyden lisäksi turva voi sisältää myös kuolemanvaraturvan, jolloin rahoituksenottajan omaisten lainan takaisinmaksu on turvattu. Asiakkaalle kustannus turvasta voi olla esimerkiksi 10–15 % luokkaa kuukausierän suuruudesta. (LähiTapiola 2022.)

2 Rahoitusvaihtoehdot

Rahoitusvaihtoehtojen luotonantajaosapuolina tässä työssä toimivat rahoituslaitokset sekä pankit. Luotonantajan ja luotonsaajan välisiä luottosopimuksia koskettavat useat laissa ennalta määritellyt asetukset.

Rahoituslaitoksen sekä pankin velvollisuuteen kuuluu luotonsaajaa kohtaan tiedonantovelvollisuus. Ennen luottosopimuksen laatimista asiakkaalle on annettava seuraavat tiedot: luotonantaja-osapuoli, luottokustannukset, takaisinmaksu ja luoton muoto, luototettava hyödyke, sopimusrikkomuksen seuraamukset sekä yleisesti kuluttajalle lain puitteissa kuuluvat oikeudet. (Kuluttajansuojalaki 38/1978 7 luku 9§.)

Luotonantajan täytyy tuntea asiakkaan riskitekijät ennen luoton myöntämistä. Kuluttajan luottokelpoisuuden arviointi tulee perustua tuloihin ja muihin taloudellisiin olosuhteisiin. (KSL 38/1978 7 luku 14§.) Asiakkaan tuntemisesta säädetään myös KSL 7 luvun 15 §, luotonsaajan henkilöllisyys on todennettava luotettavasti, esimerkiksi sähköisellä tunnistusmenetelmällä.

2.1 Osamaksurahoitus

Ajoneuvon osamaksurahoitus on hyvin suosittu ja yleinen rahoitusmuoto henkilöasiakkailla. Osamaksun helppous ja saatavuus merkitsevät kuluttajille paljon. Lähes jokaisessa autoliikkeessä tarjotaan osamaksuvaihtoehtoa, rahoituslaitokset sekä autoliikkeet käyvät kovaa kilpailua kumppanuuksista. Henkilöasiakkaille on tarjolla runsaasti vaihtoehtoja palveluntarjoajan valinnassa, Suomessa toimivia osamaksurahoittajia ovat muun muassa

- Santander Consumer Finance Oy
- LähiTapiola Rahoitus Oy
- OP Yrityspankki Oyj
- Danske Bank Oyj
- Nordea Rahoitus Suomi Oy

Osamaksukauppa tarkoittaa tavaran, tässä yhteydessä auton, kauppaa, jossa kaupan kohteena olevan tavaran maksua ei suoriteta yhdellä kertamaksulla, vaan kauppahinta maksetaan useassa erässä. Myyjä luovuttaa tavaran ostajalle ennen maksujen suoritusta, ja kaupan yhteydessä laaditaan luottosopimus. Osamaksurahoitteen ajoneuvon luoton takauksena, eli vakuutena, käytetään yleisimmin ajoneuvoa. Osamaksukaupassa myyjä pidättää oikeuden tavaran omistuksesta, ja myyjällä säilyy oikeus tavaran takaisinottoon siihen saakka, kunnes kaikki maksuerät tulee suoritetuiksi. (Kuluttajansuojalaki 38/1978 7 luku 1§.)

Auton takaisinotto-oikeudesta säädetään laissa tarkat ehdot. Laki osamaksukaupasta (91/1966) 2§:ssä määritellään myyjälle vaatimukset. Mikäli osamaksukaupan maksuvelvoitetta ei täydetä, ei

automaattisesti myyjän takaisinottooperuste astu voimaan. Takaisinottooperusteiden vaatimus täyttyy, mikäli maksu myöhästyy 14 päivää eikä suoritusta ole laitettu maksuun. Toisena vaatimuksena on, että maksamatta oleva määrä ylittää kymmenesosan kokonaisuudesta, tai maksuerien lukumäärä on yli kaksi, ollen vähintään kahdeskymmenesosa osamaksuhinnasta. Ehto täyttyy myös, mikäli maksuerä koskettaa koko jäännössaataavaa.

Laki osamaksukaupasta (91/1966) 1 c §:ssä säädetään osamaksusopimuksen vaatimuksista. Osamaksusopimukset täytyy laatia kirjallisesti osapuolten välillä, tässä tapauksessa rahoitusyhtiön sekä ajoneuvon ostajan kesken. Sopimuksen on pidettävä sisällä seuraavat tiedot: sopimusosapuolet, kaupan kohteen tiedot ja toimittamistapa, hinta ja maksaminen sekä osamaksutilityksessä toimivaltaisesta viranomaisesta. Sopimuksesta poikkeavia ylimääräisiä maksuja tai korkoja ei voida periä ostajalta.

2.1.1 Sopimuksen sisällöstä

Osamaksusopimukset ovat kestoaltaan yleisesti 12–72 kuukauden mittaisia, sopimukset pyritään räätälöimään asiakkaan toiveiden mukaisesti sekä taloudellinen tilanne huomioiden. Rahoituslaitokset tekevät päätöksen tapauskohtaisesti, kuinka pitkälle ajalle rahoitusta voidaan myöntää. (Autotie 2022.)

Osamaksusopimuksen voimaan tulemisen jälkeen alkaa luotonsaajan velvollisuudet. Tärkeimpänä velvollisuutena kuuluu sopimuksessa laaditun kuukausierän maksaminen, oikean suuruisena ja ajallaan. Ajoneuvon lyhennyksen lisäksi kuukausierään kuuluvat korot sekä käsittelykulut. Osamaksusopimuksen lyhennyksistä voidaan myös tarpeen tullen neuvotella. Esimerkiksi, kun luotonsaaja kohtaa tilapäisiä maksuvaikeuksia, voidaan lyhennysvapaita kuukausia myöntää. Lyhennysvapaan ajallinen kesto vaihtelee rahoitusyhtiökohtaisesti. Vaatimuksena on yleensä sopimukseen sidottu minimikesto, esimerkiksi kuusi kuukautta. (Santander Consumer Finance 2022.)

Osamaksusopimusten sisältöön on mahdollista vaikuttaa huomattavasti. Osamaksurahoituksiin tarjotaan huolenpitosopimuksia, jolloin ajoneuvon ylläpitämisestä pyritään tekemään vaivattomampaa, kun autoa pääsee huoltamaan säännöllisesti ennalta sovitulla kumppanilla. Tarjolla olevat lisäpalvelut tuovat kustannuksia, mutta tasaavat myös isojen hankintojen kustannukset pitemmälle aikavälille. Huolenpitosopimuksen maksut lisätään osamaksurahoituksen kuukausieriin. Huolenpitosopimuksia tarjotaan pääasiassa uusille autoille. (Pörhön Autoliike 2022.)

Vanhojen autojen kohdalla huomioon otettavana on myös kaskovakuutus, vakuutusyhtiöllä kolarointiturvan voimassaolo päättyy 20 ikävuoden jälkeen. Rahoitusyhtiön näkökulmasta tässä tulee ongelma, sillä kolarointiturvan vaatimus ei täyty. (LähiTapiola, 2022.)

2.1.2 Hakeminen

Osamaksurahoituksen ensimmäinen askel on se, että auton ostaja etsii itselleen sopivaa autoa esimerkiksi netissä tai autoliikkeissä kierrellen. Sopivan autoliikkeen sekä auton löydyttyä, käynnistyvät sopimuskeskustelut auton hankinnasta ja rahoitusmuodosta. Ostaja kiinnostuu autoliikkeen rahoituskumppanin osamaksurahoituskampanjasta. (Santander Consumer Finance 2022.) Osamaksua tarjoavat rahoituskumppanit vaihtelevat autoliikekohtaisesti.

Autoliikkeen mahdollisuudesta tarjota rahoituspalveluita, Kuluttajansuojalain (38/1978) 7 luvun 14§ velvoittaa autoliikkeen tuntemaan asiakkaan taloudelliset resurssit ja riskitekijät, luottoriskiä silmällä pitäen. Käytännössä auton ostajan elämäntilanteesta keskeisiä tietoja ovat: työsuhteen muoto, työnantaja sekä kuukausittaiset bruttoansiot. Lisäksi asumisessa ratkaisee, omistaako asunnon vai asuuko vuokralla. Lainojen yhteismäärä vaikuttaa luottihakemuksessa. Tarvittavat tiedot lisätään luottihakemukselle, jonka myyjä täyttää tavanomaisesti sähköisesti, ja lähettää rahoitusyhtiölle. (Raha.fi 2022.)

Rahoitusyhtiö saa tiedot, joiden pohjilta muodostuu luottopäätöksen tulos. Rahoitusyhtiöllä on kolme vaihtoehtoa luottopäätöksen lopputulemalla. Mikäli osamaksusopimuksen hakemus vastaa ostajan maksukykyyn hyvin, luottopäätös on myönteinen. Hyväksytyn luottopäätöksen jälkeen osamaksusopimus voidaan laatia hakemuksen mukaisilla ehdoilla, eikä se vaadi lisäselvityksiä. (Freedomrahoitus 2022.)

Rahoitusyhtiö voi vaatia ostajalta joustamista sopimuksen ehdoista, ellei rahoittaja katso ostajan täyttävän standardejaan. Tällöin luottopäätös mahdollisesti hyväksytään, jos ostaja hyväksyy vastatarjouksen, eli suostuu esimerkiksi maksamaan suuremman käsirahan, jolloin luottopääoman määrä laskee. Rahoitusyhtiö saattaa nähdä auton tulevan arvon jäävän pienemmäksi, kuin viimeinen suurempi maksuerä. Tämän seurauksena voidaan korottaa kuukausierien osuutta, jolloin viimeinen maksuerä kestää auton arvonalenemisen. (Freedomrahoitus 2022.)

Kolmantena lopputulemana luottihakemuksessa on kielteinen luottopäätös. Kielteisen luottopäätöksen saatuaan, auton ostajalla ei ole neuvotteluvaraa sopimukseen pääsemiseksi. Rahoitusyhtiön kannalta luottotappion riskitekijät ovat liian suuret. Luoton myöntäminen on rahoitusyhtiölle vapaaehtoista, perustelut luoton myöntämisestä kuuluvat liikesalaisuuden piiriin.

Tämän vuoksi rahoitusyhtiöllä ei ole velvollisuutta kertoa perusteita kielteiseen luottopäätökseen johtavista syistä. (FINE- vakuutus- ja rahoitusneuvonta 2022.)

Alla olevalla prosessikaaviolla kuvataan ajoneuvon ostoa, kun kyseessä on osamaksurahoitteinen hankinta.

Kuva 1. Osamaksurahoituksen ostoprosessi (mukaillen autotie.fi; Toyota Finance Finland)

2.1.3 Sopimuksen noudattaminen ja päättäminen

Ajoneuvon vaihtaminen saattaa tulla ajankohtaiseksi rahoituksen voimassaolon aikana. Osamaksusopimusten päättäminen kesken sopimuskauden on hyvin yleistä, ajoneuvon vaihtaminen tai myynti on mahdollista, eikä sitä ole rajoitettu. Ajoneuvon loppuvelka tulee maksaa, kun ajoneuvosta luovutaan sopimuksen voimassaolon aikana. Suoralla kaupalla ajoneuvon haltija maksaa loppuvelan pois, ja saa mahdollisen myyntivoiton itselleen. Mikäli auto halutaan vaihtaa autoliikkeessä, liike tarkistaa auton loppuvelan määrän, ja lunastaa ajoneuvon itselleen. Autoa voidaan tällöin käyttää mahdollisuuksien mukaisesti käsirahana uuteen ajoneuvoon. (Osuuspankki 2022.)

Osamaksusopimuksen tullessa määräajan loppuun, koittaa sopimuksen päättäminen. Sopimuskauden lopussa loppulainan määrä tarkistetaan ja maksetaan asiakkaan toimesta kokonaisuudessaan. Ajoneuvon omistusoikeuteen tulee muutos, kun asiakkaalla ei ole maksueriä jäljellä rahoitusyhtiölle. Rahoitusyhtiön saadessa viimeisestä maksuerästä suoritus, osamaksusopimus päättyy ja rahoitusyhtiö laatii luovutusilmoituksen Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille. Asiakkaalle lähetetään ilmoitus rekisteröinnin suorittamisesta, minkä jälkeen asiakas saa oikeuden rekisteröityäkseen ajoneuvon omistajaksi, Traficomien verkkopalvelussa. (Santander Consumer Finance 2022.)

2.2 Pankkilaina

Ajoneuvon hankinta voidaan toteuttaa pankin myöntämällä lainalla. Suomessa toimivat pankit voivat rahoittaa ajoneuvon hankinnan, pankista riippumatta. Pankkilaina rahoitusmuotona ei ole aina henkilökohtainen, vaan laina on mahdollista jakaa kahden henkilön vastuulle. (S-Pankki 2022.)

Pankit eivät määrittele rahoituksen kohdetta ennalta, vaan rahoituksenottaja voi valita itselleen mieluisan ajoneuvon. Myönnetyn lainan ja ajoneuvon oston jälkeen rahoituksenottaja rekisteröidään ajoneuvon omistajaksi. Pankki ei ole tällöin läsnä ajoneuvon rekisteritiedoissa. (Bank Norwegian 2022.)

Pankkilainan kulut eivät rajoitu ainoastaan kuukausittaiseen maksuerään. Lainan perustamisvaiheessa peritään mahdollisesti avausmaksu, sopimuksen mukaisesti. Lainan ylläpitokustannuksia katetaan hoitokulujen avulla. Pankin luotosta saatava kate muodostuu suurilta osin kuitenkin marginaalikorosta, eli pankin omasta korkolisästä. Korko vaihtelee pankki- ja lainakohtaisesti. (Santander Consumer Finance 2022.)

2.2.1 Vakuudellinen ja vakuudeton laina

Pankit ovat laatineet ajoneuvoille kohdennettuja lainavaihtoehtoja. Yleisesti valittavana ovat sekä vakuuden edellyttävä laina, että vakuudeton laina.

Vakuudellinen autolaina on laadittu erityisesti arvokkaampien ajoneuvojen hankintaa varten. Lainassa edellytetään vakuus, jolla pankki turvaa rahoituksen takaisinmaksua. Pankin takaisinmaksun turvaaminen hyödyttää myös lainanottajaa, sillä tämä lainavaihtoehto tulee pääsääntöisesti edullisemmaksi, kuin vastaava kulutusluotto ilman vakuutta. (Osuuspankki 2022.)

Osuuspankki tarjoaa Vakuudellista Pankkilainaa, kun ajoneuvon arvo ylittää 10 000 euroa. Ajoneuvon hankinnan euromääräistä ylärajaa ei ole määritelty lainalle, sopimukset myönnetään asiakkaan maksukyvyyn mukaisesti. Hankittava ajoneuvo itsessään ei kelpaa vakuudeksi, vaan hyväksyttävänä vakuuksina käyvät esimerkiksi asunnot, kiinteistöt, metsäomaisuus tai arvopaperit. Lainasopimukset räätälöidään asiakkaan toiveiden mukaisesti. Pankkilainassa maksusuunnitelmaa on mahdollista muuttaa, ja jäljellä olevan pääoman voi maksaa enneaikaisesti loppuun. (Osuuspankki 2022.)

Pankeilla on autolainan toisena pääasiallisena vaihtoehtona **vakuudeton laina**. Kyseinen ratkaisu on luotu vastaamaan tarvetta, mikäli asiakas ei tahdo erikseen nimetä vakuutta lainalle, tai vakuudeksi kelpavaa omaisuutta ei ole. Vakuudettomalle lainalle on määritelty yleensä pääoman maksimimäärä, esimerkiksi 15 000, 30 000 tai 50 000 euroa. (Nordea 2022.)

Osuuspankin tarjoama vakuudeton autolaina, Täsmäluotto, on ratkaisu edullisempiin autohankintoihin. Täsmäluotto on kertaluonteinen kulutusluotto, jolloin luotto kattaa vain esimerkiksi ajoneuvon hankinnan. Luoton lainapääomaa ei voida kasvattaa, vaan koko lainapääoma nostetaan kerralla. Täsmäluottoa on mahdollista hakea 2000–15 000 euron lainaa varten, asiakkaan maksukyvyyn mukaisesti. Lainan edellytyksenä asiakkaan tulot tulee olla säännölliset, iältään vähintään 23- vuotias sekä suomen kansalainen. (Osuuspankki 2022.)

2.2.2 Lainan hakeminen

Pankkilainan ostoprosessissa on useita vaiheita, alla oleva kuva havainnollistaa kokonaisuutta. Hankintaprosessi kuvastaa auton ostovaiheita, kun rahoitus järjestetään pankkilainalla. Prosessi alkaa pankkilainojen kartoittamisesta, ensimmäiseksi lähdetään liikkeelle lainan hakemisesta, ja vaiheet käydään läpi aina uuden auton käyttöönottoon saakka.

Kuva 2. Pankkilainan ostoprosessi (mukaillen Bank Norwegian)

2.3 Yksityisleasing

Yksityisleasing on nimensä mukaisesti henkilöasiakkaille suunnattu ajoneuvoleasingmuoto, mikä on nostanut suosiotaan Suomessa lähiaikoina. Leasingmuodon trendin nousujohteisuus perustuu pitkälti siihen, ettei suuria alkuinvestointeja tarvitse tehdä. Yksityisleasingin markkinat ovat monimuotoistuneet lähivuosien aikana, palveluntarjoajia on paljon sekä kuluttajille tarjotaan yhä kilpailukykyisempiä ratkaisuja osamaksusopimusten rinnalle. (Moottori 2022.)

Yksityisleasingissa ajoneuvoa vuokrataan pitkäkestoisesti. Yksityisleasing poikkeaa osamaksusta ja pankkilainasta merkittävästi omistussuhteen puolesta. Toisin kuin osamaksurahoituksessa ja pankkilainassa, yksityisleasingilla ei tavoitella auton omistajuutta. Yksityisleasingautoja ei voi myöskään lunastaa itselleen sopimuksen päättyessä, koska sopimukset ovat arvonlisäverollisia palveluita. (NF Fleet 2022.) Sopimukset voidaan jakaa kahteen osaan, lyhyisiin sopimuksiin sekä pitkiin sopimuksiin. Lyhyiden sopimusten kauden kesto on korkeintaan yhden vuoden pituinen, kun pitkien sopimusten kauden kesto vaihtelee keskimäärin kahdesta neljään vuoteen. (Autotalli.com 2022.)

Yksityisleasingissa auton vuokraamisesta maksetaan kiinteää kuukausimaksua. Hinnoitteluun vaikuttavat useat tekijät, kuten: sopimuksen vuosittaiset ajokilometrit, sopimuskauden kesto, automerkki ja malli, käyttövoima sekä palvelun kattavuus. Kuukausittainen maksu pitää sisällään auton jälleenmyyntiarvon riskin, josta rahoitusyhtiö kantaa vastuun. Asiakkaan ei tarvitse itse miettiä ajoneuvon myyntiä sopimuksen päättyessä. (Arval 2022.)

Leasingmuotona yksityisleasing ja kuukausimaksullinen autorahoitus saatetaan sekoittaa usein. Yksityisleasingista poiketen autorahoituksen leasing saattaa sisältää huolenpitosopimuksen. Kuukausimaksullinen autorahoitus leasing pohjautuu osamaksurahoitukseen, kuten myös takaisinostositoumus- kauppa. (Reinilehto 22.11.2022.) Takaisinostosopimuksessa luotonantaja sekä luotonsaaja sopivat ajoneuvon takaisinostosta tarkan kauppahinnan. Kauppahinnan mukaisesti rahoittaja ostaa ajoneuvon sopimuksen päättyessä. Asiakkaalla on yleensä oikeus myydä auto rahoittajan ulkopuoliselle taholle, joten sopimus ei ole sitova asiakkaan osalta. (Tavasti 15.6.2018.)

2.3.1 Sopimuksen perustaminen

Yksityisleasingsopimuksen perustamisessa voidaan soveltaa pitkälti samoja vaiheita, kuten osamaksusopimuksessa. Asiakkaan päätyessä auton pitkäaikaisvuokraukseen, tarjouksia pyydetään leasingyhtiöiltä tai autoliikkeiltä. Asiakas voi etsiä kiinnostavista autoista tarjoukset suoraan leasingyhtiön verkkosivuilta, tai vaihtoehtoisesti yksityisleasingia tarjoavilta autoliikkeiltä. (NF Fleet 2022.)

Automarkkinoilla käy kova kilpailu asiakkaista, yksityisleasingin yleistyessä myös palveluntarjoajia on useita, esimerkiksi:

- NF Fleet
- ALD Yksityisleasing
- LeasePlan

- Santander Yksityisleasing
- Secto Automotive
- K-Auto Leasing.

Autovaihtoehtojen ja palveluntarjoajien vertailun lopputuloksena syntyy asiakkaan tarpeita vastaava kokonaisuus. Kun palveluntarjoaja on valittu sekä auto päätetään hankkia, asiakas valitsee sopimukselle halutut palvelut. Leasingsopimukselle määritellään ennakkoon sopimuskauden kesto, auton vuosittaiset ajokilometrit, auton lisävarusteet sekä sopimuksen palveluratkaisut. Yksityisleasingsopimuksen kiinteä kuukausimaksu määräytyy asiakkaan valintojen mukaan. (NF Fleet 2022.) Yksityisleasingiin voidaan päätyä omistusautoilusta, jolloin asiakkaalla on vaihtauto. Vaihtoauton myynti onnistuu suoraan autoliikkeeseen, jonka myötä autoliike maksaa rahat asiakkaan tilille. (Santander Consumer Finance 2022.)

Leasingsopimuksen perustamisessa, kuten muissakin luottosopimuksissa, edellytetään hyväksyttyä luottopäätöstä. Asiakas hakee luottopäätöksen esimerkiksi leasingyhtiön verkkopalvelussa pankkitunnuksillaan. Hyväksytyt luottopäätöksen jälkeen asiakkaalla on mahdollisuus allekirjoittaa sitova yksityisleasingsopimus. Sopimuksen allekirjoituksen jälkeen auto toimitetaan asiakkaalle yleensä suoraan autoliikkeestä. Uusien autojen kohdalla autosta lähetetään tilauspyyntö, jolloin autoa voi joutua odottamaan kuukausia. (NF Fleet 2022.)

Yksityisleasingiin sisältyy yleensä useita palveluita, palveluntarjoajat ovat laatineet myös valmiita sopimuspaketteja (LeasePlan; Santander Consumer Finance; Secto Automotive.) Sopimukseen voi sisältyä muun muassa:

- määräaikaishuollot, tekniset korjaukset
- renkaiden uusimiset
- renkaiden kausivaihdot, säilytys
- kilometrirajoitus (vrt. rahoitusleasingissa ei km rajoitusta)
- katsastukset
- sijaisauto määräaikaishuoltojen ajaksi
- vakuutukset
- tiepalvelu

Yksityisleasingsopimukseen ei ole mahdollista sisällyttää kaikkia auton käyttökustannuksia. (NF Fleet; Santander Consumer Finance.) Palveluntarjoajat rajaavat yleensä pois seuraavat palvelut ja kustannustekijät:

- polttoaineet
- pesut ja vahaukset
- ajoneuvoverot

- hinaukset
- sakot

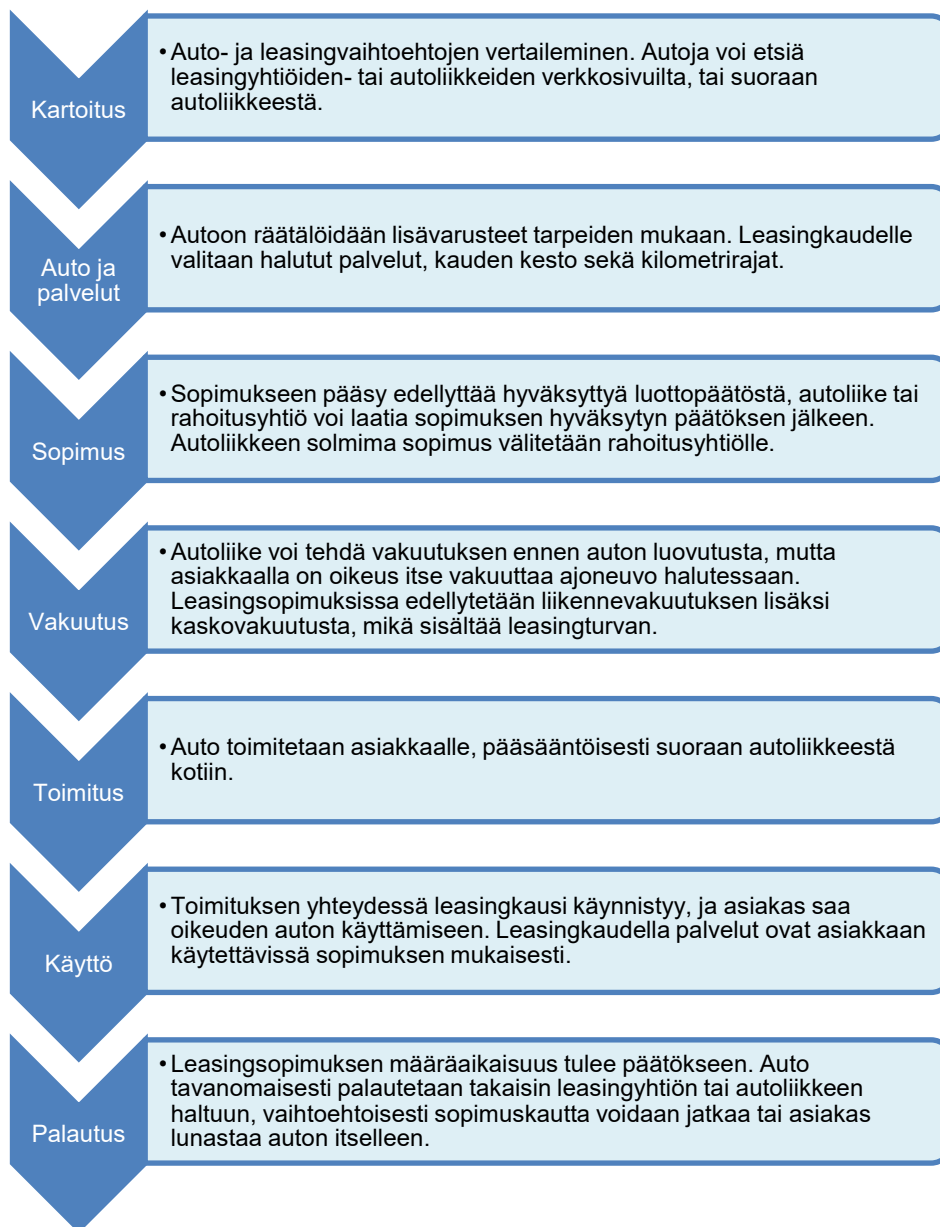
2.3.2 Sopimuksen muuttaminen ja päättäminen

Yksityisleasingissa sopimukset laaditaan määräaikaisina. Elämäntilanteen tai tarpeen muuttuessa saattaa sopimuksen enneaikainen päättäminen olla ajankohtaista. Muuttuvien tilanteiden varalle voi suojautua lisävakuutuksella, jolloin sopimuksen purkaminen on edullista. Mikäli lisävakuutuksia ei ole, sopimuksen enneaikainen päättäminen voi aiheuttaa lisäkustannuksia. (LeasePlan 2022.)

Yksityisleasing- sopimuksessa kirjatun päättymisajan tullessa loppuun, on tavanomaisesti edessä ajoneuvon palautus. Auto tulee palauttaa sovittuun paikkaan viimeistään sopimuksen päättymispäivänä. Auto täytyy palauttaa pestynä ja siivottuna. Palautuksen yhteydessä auton kunto ja varusteet käydään huolellisesti läpi. Kuntotarkistuksessa tarkistetaan tavanomaisesta kulumisesta poikkeavat vauriot ja puutteet. Mikäli tarkistuksen yhteydessä havaitaan vaurioita tai puutteita, asiakas maksaa vioista aiheutuneet kustannukset. (ALD Carmarket 2022.)

2.3.3 Yksityisleasingin prosessi

Yksityisleasingin elinkaari etenee alla olevan kuvan mukaisesti, prosessissa kuvataan leasingkautta hankinnasta auton palauttamiseen saakka.

Kuva 3. Yksityisleasingsopimuksen elinkaari (mukaillen Autotalli.com, NF Fleet)

2.4 Rahoitusvaihtoehtojen eroavaisuudet

Ajoneuvon hankinnassa ei ole yhtä oikeaa ratkaisua, mikä olisi paras vaihtoehto jokaiselle autoilijalle. Auton hankinnassa on kuitenkin selkeät eroavaisuudet, joiden ominaisuuksia kannattaa vertailla, ja tehdä näiden pohjalta ratkaisut omien tarpeiden mukaan.

Pankkilaina soveltuu autoilijalle, joka haluaa ottaa vastuun omista hankinnoistaan täysmääräisesti, myös lainan osalta. Pankkilaina haetaan auton ostoa varten ennakoon, ilman siihen sidottua autoa, laina toimii joustavasti kaikenlaisten autojen hankinnassa. Pankkilainalla ostettaessa

ajoneuvon omistajuus astuu voimaan heti rekisteröintivaiheessa. Tästä on hyötyä esimerkiksi ajoneuvon vakuuttamisessa, mikäli vakuuttamisen tarve ei ole suuri, ja haluaa vastata itse suuremmasta riskistä. Osamaksu- ja leasingsopimukset edellyttävät kattavia kaskovakuutuksia. Muista vertailukohteista poiketen pankkilainalla ostettaessa ajoneuvon käyttöoikeus ulottuu yhdenvertaisesti ulkomaille, ilman erillistä maastavientivaltakirjaa. Pankkilainan suosio on laskenut huomattavasti, sillä pankkilainoissa on yleensä suuremmat korot.

Osamaksurahoituksissa tarjotaan usein houkuttelevia tarjouksia, tällä hetkellä osamaksurahoitus on Suomessa yleisin rahoitusmuoto autojen hankinnassa. Osamaksurahoitus on hyvä vaihtoehto, kun auto on pitkän ajan investointi, ja sen haluaa omaan omistukseen. Osamaksurahoituksessa ajoneuvon hankinta tulee yleensä edullisemmaksi verrattuna pankkilainaan. Uusille autoille on hyvät edellytykset saada halutessaan huolenpitosopimuksia. Huolenpitosopimuksen myötä kokonaisratkaisu tulee hyvin lähelle yksityisleasingia. Rahoitusyhtiö omistaa auton sopimuskauden ajan, jolloin auton kaskovakuutuksella tulee olla rahoitus- ja kolarointiturvat. Auton käyttäminen on vapaata Pohjoismaissa, mutta poistuttaessa kauemmas, tulee rahoitusyhtiöltä hakea maastavientivaltakirjaa.

Yksityisleasing on helpoin ja monipuolisin vaihtoehto. Yksityisleasing sopii erityisesti vaivattomuutta, avaimet käteen- periaatetta arvostaville autoilijoille. Mikäli auton omistajuus ei ole oleellista, yksityisleasing on paras vaihtoehto. Kustannuksiltaan yksityisleasing on nykyään kilpailukykyinen osamaksurahoitteisten autojen kanssa. Yksityisleasingissa kuukausimaksuun kuuluvat palvelut ovat räätälöitävissä hyvin monipuolisiksi, jolloin auton ylläpitoon liittyy vähemmän yllättäviä kuluja. Yksityisleasingin puolesta puhujana toimii auton jäännösarvo, leasingsopimuskauden jälkeen autosta voi luopua eikä arvonalenemisesta tarvitse stressata. Rajoitetut kilometrit voivat osoittautua isoksi merkitseväksi tekijäksi, mikäli autolla on tarkoitus kulkea pitkiä matkoja. Tällöin yksityisleasingin kannattavuus kärsii. Yksityisleasingissa haasteensa tuovat määräaikaisen sopimuksen ehdot, mikäli autosta haluaa luopua kesken sopimuskauden, voivat kustannukset nousta korkeiksi.

Alla oleva Taulukko 1 tiivistää rahoitusmuotojen sopimussisältöjen olennaisia eroavaisuuksia. Palveluntarjoajakohtaisia eroavaisuuksia esiintyy esimerkiksi kuukausimaksun sisällössä sekä rahoituksen todellisissa kustannuksissa, tiedot on kasattu markkinoiden yleisten käytänteiden mukaan.

Taulukko 1. Rahoitusvaihtoehtojen sopimussisältöä (mukailien Santander Consumer Finance; OP Ryhmä)

	Osamaksu	Pankkilaina	Yksityisleasing
Avausmaksu	Kyllä, mahdollista ilman	Kyllä	Kyllä, mahdollista ilman
Omistus	Rahoitusyhtiö, kunnes kokonaispääoma maksettu	Auton ostaja	Rahoitusyhtiö omistaa koko sopimuskauden
Korkoväli yleisesti	2–7 %, joskus jopa 0 %	6–11 %	2–7 %
Sopimuskauden kesto	Yleisesti 12–72 kuukautta	Laina- ajat vaihtelevat yleensä 1–15 vuoden välillä	12–60 kuukautta, yleisin 24–36 kuukautta
Kuukausimaksuun sisältyvät palvelut	Avausmaksu, käsittelykulut, pääoman lyhennys sekä korko	Avausmaksu, käsittelykulut, pääoman lyhennys sekä korko	Avausmaksu, käsittelykulut, pääoman lyhennys, korko, huollot, kilometrimäärät + mahdolliset lisäpalvelut
Vakuus	Ostettava auto vakuutena	Vakuudeton / Vakuudellisessa kiinteistö tai arvopaperit	Leasingauto vakuutena
Kilometrimäärä	Rajoittamaton	Rajoittamaton	Rajoitettu, yleensä 10–30 tkm / vuosi
Jäännösarvovastuu	Auton ostajalla	Auton ostajalla	Rahoitusyhtiöllä

Toyota Corolla on vuoden 2022 eniten ensirekisteröity henkilöauto, lokakuuhun mennessä. (Tieto.Traficom 2022.) Rahoitusmuotojen väliseen kustannuslaskennan vertailuun valikoitui tämän vuoksi kyseinen ajoneuvomalli. Tarkemmassa tarkastelussa on Toyota Corolla Hybrid Touring Sports 2.0, farmarikorimalli. Pankkilainaa ei otettu mukaan vertailuun. Osamaksun esimerkkilaskelma on laadittu Toyota Tsusho Nordic Oy verkkosivuilla. Yksityisleasingin laskelma on Scandia Leasingin verkkosivuilta. Ajoneuvot ovat Active- varustepaketeilla, ilman lisävarusteita. Yksityisleasingiin sisältyvät palvelut: määräaikaishuollot, korjaukset, katsastukset, kahdet renkaat vanteineen ja vaihtoineen sekä mahdolliset uudet renkaat.

Taulukko 2. Rahoituslaskelmaesimerkki, osamaksu ja yksityisleasing (mukaillen Toyota Tsusho Nordic; Scandia Leasing)

Esimerkkilaskelma, Toyota Corolla Hybrid Active 2.0

	Osamaksu Toyota Easy	Osamaksu Toyota Easy	Yksityisleasing Scandia Leasing
Käsiraha	0 €	0 €	0 €
Maksuaika	36 kk	36 kk	36 kk
Ajokilometrit vuodessa	30 000	30 000	30 000
Kuukausierä	749,22 €	884,98 €	815,36 €
Sopimuskauden maksut	26 971,92 €	31 859,28 €	29 352,96 €
Viimeinen suurempi erä	12 000 €	6960 €	-

3 Ajoneuvon muut kustannukset

3.1 Huoltaminen

Osamaksusopimuksissa ja pankkilainassa huoltaminen on asiakkaan omalla vastuulla, ellei ajoneuvolle hankita erillistä huolenpitosopimusta. Yksityisleasingiin voidaan laatia räätälöidyt sopimukset, määräaikaishuollot yleensä sisältyvät pakettiin. Auton korjaamisesta aiheutuvat kustannukset voivat osittain sisältyä yksityisleasingin sopimukseen, mutta sen sijaan osamaksu- ja pankkilainarahoitteisissa autoissa nämä tulevat asiakkaan omalle vastuulle. Poikkeuksen tekevät auton takuun piiriin kuuluvat korjaukset. Mikäli kyseessä on käytetyn auton hankinta, myös myyjän virhevastuuta sovelletaan.

Huoltamisen lisäksi polttoaineet tulevat aina asiakkaan itse hankittaviksi, rahoitusmuodosta riippumatta. Auton yksityisleasing- tai huolenpitosopimukset eivät välttämättä sisällä öljyjen tai lasinpesunesteiden lisäyksiä tarpeen vaatiessa, ellei ole kyse määräaikaishuollosta. Tällöin niiden hankinta tulee myös autoilijan omalle vastuulle. (NF Fleet 2022.)

3.2 Ajoneuvoverot, katsastus

Ajoneuvoverot tulevat ajoneuvon omistajan tai haltijan velvollisuudeksi, ajoneuvorekisteriin merkitty haltija on ensisijainen verovelvollinen. Ajoneuvoverolaki 1281/2003 2 Luku 9§ ja 10§ säätelevät ajoneuvon verotuksessa vaikuttavista tekijöistä ja veron määrästä. Ajoneuvon perusveroon lisätään käyttövoimasta aiheutuvaa veroa. Ajoneuvon perusveron vaatimuksista vastaa Euroopan Unioni. Ajoneuvoluokka sekä hiilidioksidipäästöjen määrä ovat keskeisiä tekijöitä verotuksen kokonaiskustannuksissa. (Ajoneuvoverolaki 30.12.2003/1281.)

Henkilöautoille ja monille muille ajoneuvoille on määritelty liikennekäyttökelpoisuuden tarkistamisesta, eli ajoneuvon katsastamisesta tarkasti. Uudet henkilöautot tulee katsastaa viimeistään neljän vuoden kuluttua käyttöönotosta, tämän jälkeen kahden vuoden välein. Kun auton käyttöönotosta tulee kuluneeksi yli 10 vuotta, määräaikaishuollot suoritetaan vuoden välein. (Traficom 14.5.2020.)

3.3 Vakuutukset

Tieliikennekäytössä olevalta ajoneuvolta edellytetään aina liikennevakuutusta, kun ajoneuvo on rekisteröity Suomeen. Liikennevakuutuksen lisäksi edellytetään pääsääntöisesti kaskovakuutus,

kun kyseessä on osamaksurahoitteinen tai leasing sopimuksella hankittu ajoneuvo.

Kaskovakuutuksen tärkein turva osamaksu- tai leasing sopimusten rahoittajan näkökulmasta on rahoitus- / osamaksuturva. Tästä turvasta rahoittajalla on mahdollista saada korvauksia, mikäli vahinko ei ole kaskosta muuten korvattava, esimerkiksi lukitsemattoman ajoneuvon varkaus. Usein rahoitusyhtiöt vaativat kaskovakuutuksen sisältävän kolarointiturvan.

Pankkilainalla ostettu ajoneuvo ei sen sijaan sisällä kaskovaatimusta, sillä asiakas on rekisteröity ajoneuvon omistajaksi. Omistajan roolissa ajoneuvon vakuuttaminen on joustavampaa, verrattaessa osamaksu- tai leasing sopimuksin hankittaviin sopimuksiin. Ajoneuvon omistajalla on oikeus päättää itse, haluaako ajoneuvolleen vapaaehtoista vakuutusturvaa, ja missä laajuudessa. Tällöin myös vakuutusmaksut ovat edullisemmat, kun rahoitusturvaa ei tarvita, eikä vapaaehtoista kaskovakuutusta vaadita.

Vakuutusten kustannustekijöitä on useita. Liikenne- ja kaskovakuutuksissa maksut määräytyvät vakuutuksenottajan vakuutus- ja vahinkohistorian, iän sekä asuinpaikan perusteella. Lisäksi ajoneuvon ikä sekä tekniset tiedot vaikuttavat merkittävästi hinnoitteluun. (Liikennevakuutuskeskus 2022.)

3.4 Maastavientivaltakirja

Mikäli ajoneuvolla halutaan matkustaa ulkomaille rahoitetulla ajoneuvolla, tulee rahoitusyhtiöltä hakea maastavientiin oikeuttavan valtakirjan. Maastavientivaltakirja edellytetään kohteesta riippuen, esimerkiksi OP Yritys pankki ei edellytä Pohjoismaihin matkustettaessa valtakirjaa. Matkustettaessa muualle Eurooppaan, maastavientivaltakirja vaaditaan. Valtakirja kustantaa ajoneuvon haltijalle yleisesti noin 40–60 euroa, voimassaoloaika sillä on 12 kuukautta. (OP Rahoitus 2022.)

Matkustettaessa Pohjoismaiden ulkopuolelle, on suositeltavaa ottaa mukaan myös vihreä kortti (green card), eli kansainvälinen todistus liikennevakuutuksen voimassaolosta. Suomalainen liikennevakuutus on voimassa ETA-maissa, vastuuvakuutus on voimassa lisäksi kaikissa vihreän kortin jäsenmaissa. Kortin voi tilata ajoneuvon vakuutusyhtiöltä veloitusetta. (Turva 2022.)

4 Pohdinta

Tässä pohdintaosiossa tarkastellaan opinnäytetyön lopputulosta ja produktin tavoitteiden saavuttamista. Opinnäytetyöprosessin sekä oman työskentelyn ja oppimisen arviointia käydään läpi luvun lopussa.

Opinnäytetyön ongelma liittyi ajoneuvorahoitusvaihtoehtoihin, kohderyhmäksi valikoitui henkilöasiakkaat. Työssä esiteltiin yksittäin kolme rahoitusvaihtoehtoa, joita vertailtiin lopuksi keskenään. Työn tulos vedettiin yhteen oppaan muodossa, sisältäen rahoitusmuotojen hankintavaiheet ja näihin liittyvän keskeisen termistön.

Opinnäytetyön idea syntyi siinä vaiheessa, kun auton hankinta tuli itselleni ajankohtaiseksi. Pitkään orastanut ”autokuume” aiheutti lopullisen sysäyksen aihepiiriin. Markkinoilla on enenevässä määrin vaihtoehtoja auton omistamiseen, leasingiin ja yhteisautoiluun liittyen. Huomasin kuitenkin, että tietoa ei ole kootusti riittävässä laajuudessa saatavilla, joten työ on hyödyllinen paitsi itselleni, myös kaikille auton hankintaa harkitseville.

Työssä esiintyvää tietoa sekä opasta voidaan soveltaa ja hyödyntää ajoneuvon hankinnassa lähinnä henkilöasiakkailta. Ajoneuvon tarkkoja tietoja ei ole tarpeen tietää, vaan tietoa voidaan käyttää niin uusien autojen, kuin käytettyjen autojen hankinnassa. Työ tuottaa arvokasta tietoa palveluntarjoajille, esimerkiksi autoliikkeiden ja rahoitusyhtiöiden henkilökunnan perehdyttämisessä.

Opinnäytetyön suurin yksittäinen tavoite oli tuottaa henkilöasiakkaille tietoa saatavilla olevista rahoitusvaihtoehtoista, tuoden ilmi eroavaisuuksia vaihtoehtojen välillä, ja varmuutta auton hankintaa koskevaan päätöksentekoon. Työssä onnistuttiin avaamaan rajatuista rahoitusvaihtoehtoista kaikki olennainen tieto, mitä auton ostaja tarvitsee.

Opinnäytetyön sisältöä olisi mahdollista päivittää jatkuvasti kattavammaksi. markkinat tarjoavat paljon monipuolisia vaihtoehtoja esimerkiksi auton vuokraamiseen, lyhytaikaisille leasingeille sekä yhteisautoilulle. Näitä vaihtoehtoja ei käyty tarkemmin läpi tässä työssä.

4.1 Opas

Opinnäytetyön lopputuloksena rakentunut opas palvelee henkilöasiakkaita, kun auton hankinta on ajankohtaista. Opasta ei ole kohdistettu tarkkoihin kohderyhmiin, tai asiakkaiden elämäntilanteisiin. Oppaassa syvennytään kolmeen vaihtoehtoiseen rahoitusmuotoon: osamaksu, pankkilaina sekä yksityisleasing. Markkinoilla on saatavilla myös muita vaihtoehtoisia ratkaisuja. Ulkonäöltään ja

sisällöltään opas on rakennettu mahdollisimman yksinkertaiseksi ja tiiviiksi kokonaisuudeksi, jossa esitetään rahoitusmuotojen pääpiirteet.

Oppaan sisältö pohjautuu opinnäytetyössä käsiteltyihin teksteihin, yksinkertaistuksen ja selkeyttämisen vuoksi hankintavaiheista rakennettiin prosessikaaviot. Kaaviot auttavat hahmottamaan lukijaa paremmin hankintavaiheissa etenemisessä. Oppaassa tuotiin esille olennaisia kysymyksiä, joita ostajan on hyvä pohtia auton tarvetta kartoittaakseen.

4.3 Opinnäytetyöprosessin ja oman oppimisen arviointi

Opinnäytetyöprosessi on tuottanut minulle haasteita monella tapaa. Työn aloittaminen viivästyi huomattavasti, sillä olin alun perin suunnitellut valmistuvani keväällä 2022. Tähän suurin syy oli aiheen puuttuminen, sekä kiireinen työarki. Aiheen ideointivaiheessa mietin useita vaihtoehtoja, jotka koskettivat nykyistä työnkuvaani. Koin motivaatiopulaa toimenkuvaan liittyvää aihetta kohtaan, joten halusin toteuttaa opinnäytetyöni toisesta aiheesta. Tämä tuntui oikealta päätökseltä siinäkin mielessä, että sain jaettua arki- ja työrytmit toisistaan erilleen.

Eniten haasteita aiheen valinnan jälkeen aiheutti kirjoittamisen aloittaminen. Vaikka olin pohtinut ja suunnitellut etukäteen vaiheet, missä järjestyksessä kirjoitan, toteutus ei kulkenut aina käsi kädessä suunnitelman kanssa. Projektin mittakaava tuntui suurelta, ja sen sovittelu käytettävissä olevaan aikaan aiheutti huomattavasti stressiä. Lopulta, kun kirjoittamisen vauhtiin pääsi, materiaalin tuottaminen helpottui ja työn kokonaisuus alkoi hahmottua.

Suureksi haasteeksi työssä osoittautuivat luotettavien lähteiden löytäminen. Aihepiiristä on tuotettu erittäin vähän kirjallisuutta, joten päätin keskittää lähteeni internetissä esiintyvään tietoon sekä lakiteksteihin.

Työ opetti minua monesta eri näkökulmasta. Prosessin aikana heräsin pohtimaan asioiden toteutustapaa ja useita kertoja havaitsin asioita, joita olisi kannattanut tehdä toisin tavoin. Opin myös, ettei hiottu timantti synny itsestään. Itselleni toimivin keino on kirjoittaa paljon raakatekstiä, ja toteuttaa jäsentely vasta jälkeinpäin. Opinnäytetyö opetti alusta asti aikataulutuksen tärkeyttä, ja aikataulussa pysymistä. Itselle täytyy olla armollinen, mutta myös kriittinen, jotta projektin saa johdettua määrätietoisesti maaliin. Itse aiheesta opin huomattavasti lisää, ja sain ammennettua oppimaani myös käytäntöön. Työn myötä kartoitin oman autohankinnan tarpeita moniulotteisemmin, ja käytin päätöksenteossa oppimaani uutta tietoa hyödyksi. Työn myötä kiinnostus heräsi autojen parissa työskentelyä kohtaan entistä enemmän. Nykyisessä ammatissani minulla on etenemis- ja suuntautumisvaihtoehtoja, jotka tarjoavat mahdollisuutta hyödyntää työn tuomia oppeja.

Lähteet

ALD Carmarket. Yksityisleasingauton palautus. Luettavissa:

<https://www.aldcarmarket.fi/fi/yksityisleasing/autoilijalle/auton-palautus/>. Luettu 24.11.2022.

Arval. Mitä on yksityisleasing? Luettavissa: <https://www.arval.fi/yksityisleasing/mita-on-yksityisleasing>. Luettu 25.11.2022.

Autotalli.com. Leasing. Luettavissa:

<https://www.autotalli.com/leasing/faq/>. Luettu 24.11.2022.

Autotie.fi. Auto osamaksulla ilman käsirahaa. Luettavissa:

<https://www.autotie.fi/auto-osamaksulla>. Luettu 21.9.2022.

Autotie.fi. Autorahoitus 60kk vai 72kk. Luettavissa:

<https://www.autotie.fi/autorahoitus-pituus>. Luettu 17.11.2022.

Autotie.fi. Tietoa autorahoituksesta- 5 tärkeintä asiaa auton rahoittamisesta. Luettavissa:

<https://www.autotie.fi/tietoa-autorahoituksesta>. Luettu 27.11.2022.

Bank Norwegian. Autolaina ilman vakuuksia. Luettavissa:

<https://www.banknorwegian.fi/laina/autolaina/>. Luettu: 24.11.2022.

FINE- Vakuutus- ja rahoitusneuvonta. Luottoasiat. Luettavissa:

<https://www.fine.fi/naissa-asioissa-autamme/pankkiasiat/luottoasiat.html>. Luettu: 19.11.2022.

Freedomrahoitus. Mikä on luottopäätös ja miten se perustellaan? Luettavissa:

<https://www.freedomrahoitus.fi/nain-haet-lainaa/mika-on-luottopaatos-ja-miten-paatos-perustellaan>.

Luettu 16.11.2022.

LeasePlan. Usein kysyttyä yksityisleasingista. Luettavissa: <https://www.leaseplan.com/fi->

[fi-yksityisleasing/usein-kysytyt-yksityisleasingista/](https://www.leaseplan.com/fi-yksityisleasing/usein-kysytyt-yksityisleasingista/). Luettu 15.11.2022.

Lendo. Avausmaksu on lainan perustamiskulu. Luettavissa:

<https://www.lendo.fi/lainasanasto/avausmaksu>. Luettu 4.9.2022.

Lendo. Tilinhoitomaksu eli tilinhoitopalkkio. Luettavissa:

<https://www.lendo.fi/lainasanasto/tilinhoitomaksu>. Luettu 24.11.2022.

Liikennevakuutuskeskus. Vakuutuksen ottaminen. Luettavissa: <https://www.lvk.fi/ajoneuvon-vakuuttaminen/vakuutuksen-ottaminen/>. Luettu 2.11.2022.

LähiTapiola. Autovakuutus. Luettavissa: <https://www.lahitapiola.fi/henkilo/vakuutukset-ja-elake/autot-ja-veneet/autovakuutus>. Luettu 25.11.2022.

LähiTapiola Rahoitus. LähiTapiola Maksuturva. Luettavissa:

<https://www.lahitapiola.fi/henkilo/rahoitus-ja-pankki/lahitapiola-maksuturva>. Luettu 25.9.2022.

Moottori 25.3.2022. Perinteiset ajatusmallit auton omistamiseen ja rahoittamiseen pysyvät yhä murroksessa. Luettavissa: <https://moottori.fi/ajoneuvot/jutut/perinteiset-ajatusmallit-auton-omistamiseen-ja-rahoittamiseen-pysyvat-yha-murroksessa/>. Luettu 25.11.2022.

NF Fleet. Auton tilaus. Luettavissa: <https://autoleasing.fi/tilaaminen/auton-tilaus/>. Luettu 25.11.2022.

NF Fleet. Sopimuksen jälkeen. Luettavissa: <https://autoleasing.fi/usein-kysyttya/>. Luettu 27.11.2022.

Nordea. Joustoluotto – hae luottoa ilman vakuuksia. Luettavissa:

<https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/lainat/kulutusluotot/joustoluotto.html#faq=Usein-kysyttya-Joustoluotosta+419601>. Luettu 23.11.2022.

OP Rahoitus. Maastavientivaltakirja. Luettavissa: <https://rahoitus.op.fi/maastavienti-ohje>. Luettu 31.10.2022.

Osuuspankki. Autolaina. Luettavissa: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/lainat-ja-asunnot/autolaina>. Luettu 16.10.2022.

Osuuspankki. Usein kysyttyä auton osamaksurahoituksesta. Luettavissa:

<https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/asiakaspalvelu/ota-yhteytta/usein-kysyttya-auton-osamaksurahoituksesta>. Luettu 4.11.2022.

Pörhö. Huolenpitosopimus. Luettavissa: <https://www.porho.fi/automyynti/huolenpitosopimus/>. Luettu 24.11.2022

Raha.fi. Miten lainanhakijan luottokelpoisuuden arviointi tapahtuu? Luettavissa:

<https://raha.fi/miten-lainanhakijan-luottokelpoisuuden-arviointi-tapahtuu/>. Luettu 15.11.2022.

Reinilehto, N. 22.11.2022. Mitä ottaa huomioon leasingsopimuksia vertailtaessa? Autoleasing artikkelit. Luettavissa: <https://autoleasing.fi/artikkelit/leasing-autojen-vertailu/>. Luettu 25.11.2022.

S-Pankki. Autolaina. Luettavissa: <https://www.s-pankki.fi/fi/lainat-ja-luotot/autolaina>. Luettu 24.11.2022.

Santander Consumer Finance. Ajoneuvon myynti, vaihtaminen ja rekisteröintimuutokset. Luettavissa: <https://www.santanderconsumer.fi/asiakaspalvelu/ukk/>. Luettu 6.11.2022.

Santander Consumer Finance. Laina. Luettavissa: <https://www.santanderconsumer.fi/laina/>. Luettu 24.11.2022.

Scandia Leasing. Toyota Corolla Touring Sports Hybrid Active. Luettavissa: <https://www.scandialeasing.fi/ajoneuvo/toyota-corolla-touring-sports-hybrid-active/20/>. Luettu 7.11.2022.

Secto Automotive. Yksityisleasing. Luettavissa: <https://secto.fi/palvelut/yksityisleasing/>. Luettu 20.11.2022.

Sortter Oy. Autorahoituksen viimeinen suurempi maksuerä - miten toimia jäännöserän kanssa? Luettavissa: <https://sortter.fi/autorahoituksen-viimeinen-suurempi-maksuera/>. Luettu 13.11.2022.

Tavasti, A. 15.6.2018. Mitkä ihmeen yksityisleasingit ja osamaksurahoitukset? Veho blogi. Luettavissa: <https://blogi.veho.fi/mitka-ihmeen-yksityisleasingit-ja-osamaksurahoitukset/>. Luettu 22.11.2022.

Tieto.Traficom. Ensirekisteröityjen ajoneuvojen tilastot. Luettavissa: <https://tieto.traficom.fi/fi/tilastot/ensirekisteroityjen-ajoneuvojen-tilastot>. Luettu 14.11.2022.

Toyota Finance Finland. Osamaksu – joustavuutta auton hankintaan. Luettavissa: <https://www.toyota.fi/ostajalle/rahoitus/osamaksu>. Luettu 29.11.2022.

Toyota Tsusho Nordic. Easy Osamaksu. Luettavissa: <https://www.ttnordic.fi/palvelut/toyota-rahoitus/toyota-easy-osamaksu.html>. Luettu 7.11.2022.

Traficom 14.5.2020. Katsastusajankohdat ajoneuvoluokittain. Luettavissa:

<https://www.traficom.fi/fi/liikenne/tieliikenne/katsastusajankohdat-ajoneuvoluokittain>. Luettu 26.11.2022.

Turva Keskinäinen Vakuutusyhtiö. Automatka ulkomaille. Luettavissa:

<https://www.turva.fi/henkiloasiakkaat/ota-yhteytta/asiointi-eri-tilanteissa/automatka-ulkomaille/tilaa-vihrea-kortti>. Luettu 13.11.2022.

L 20.1.1978/38 Kuluttajansuojalaki

L 13.11.2020/777 Autoverolaki

L 18.2.1966/91 Laki osamaksukaupasta

Liitteet

Liite 1. Autorahoitusopas henkilöasiakkaille

Joni Simuna, Haaga-Helia Ammattikorkeakoulu

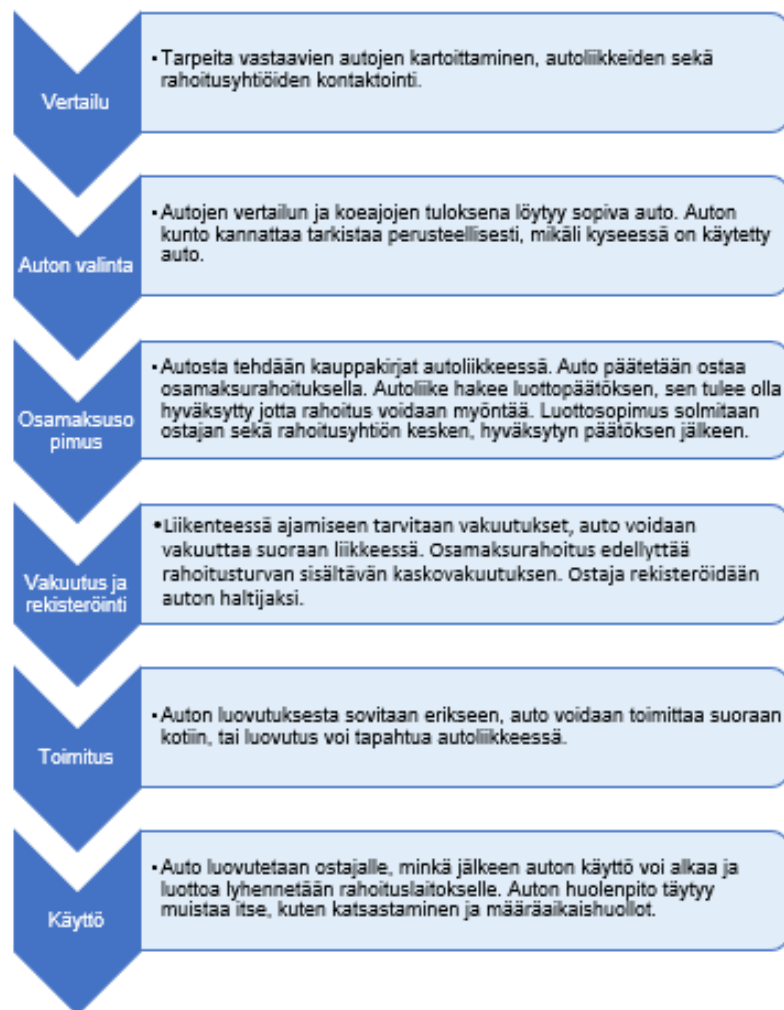
PANKKILAINA

Pankkilainalla hankittu auto tulee suoraan ostajan omistukseen. Auton muokkaaminen ja vakuuttaminen sallitaan autoilijan oman tahdon mukaan. Auton käyttäminen on hyvin vapaata, eikä ulkomaille matkustaessa tarvitse erillistä maastavientivaltakirjaa. Suurempia autohankintoja varten tarvitaan vakuuksia, kun edullisemmat hankinnat eivät edellytä vakuuksia.

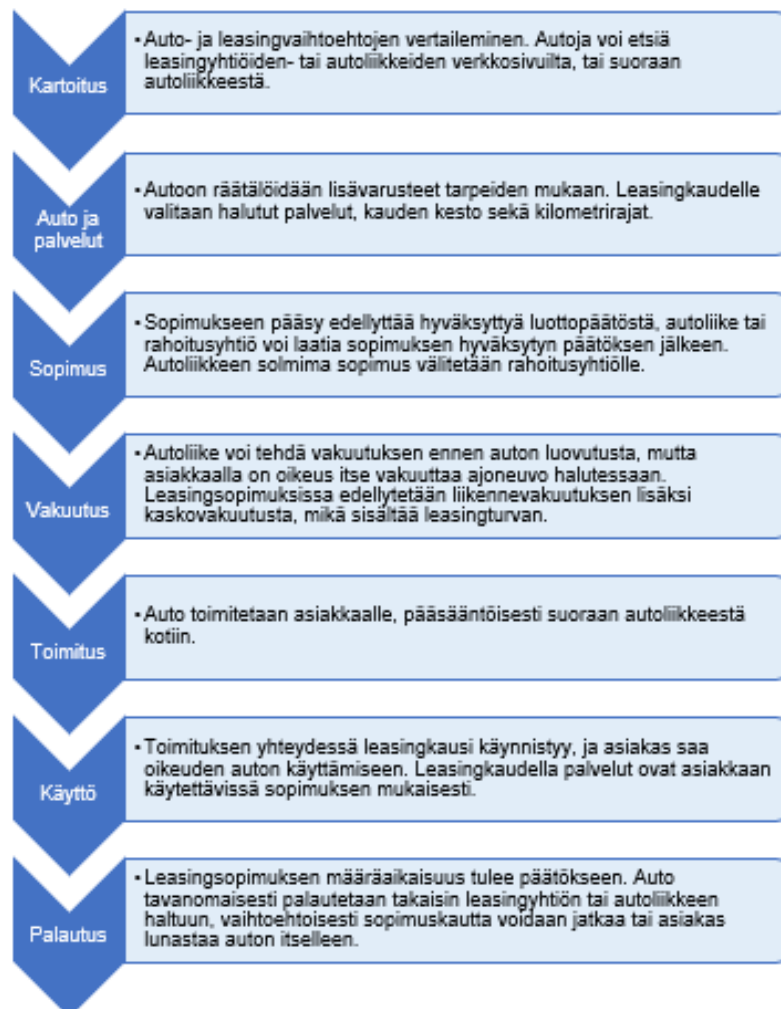
OSAMAKSU

Osamaksurahoitteinen auto rekisteröidään rahoitusyhtiön omistukseen, ja auton ostaja toimii haltijan roolissa, kunnes velkapääoma on lyhennetty. Osamaksurahoitus sopii autoilijalle, joka haluaa pitkäaikaisen omistauton. Auton käyttökustannuksia voi tasoittaa huolenpitosopimuksella. Osamaksulla voi hankkia lähes minkä tahansa auton, joten valikoima on hyvin kattava. Sopimusten ehdot eivät rajoita autoilua kilometrimäärällisesti, mutta ulkomaille täytyy muistaa maastavientivaltakirja.

YKSITYISLEASING

Yksityisleasing käsittää auton hankinnan pitkäkestoisena vuokrauksena. Auton omistus säilyy rahoitusyhtiöllä koko sopimuksen keston ajan, sopimuksen päätyttyä auto palautetaan rahoitusyhtiölle. Yksityisleasing sopii auton hankintaan, kun autoon ei haluta sitoa velkapääomaa, eikä kantaa huolta jälleenmyynnistä. Yksityisleasingia tarjotaan pääasiassa uusille autoille, mutta vähän käytettyjen leasingautojen markkinat monipuolistuvat jatkuvasti. Kuukausimaksullinen sopimus sisältää yleensä määräaikaishuollot, kilometrirajoituksen ja auton käyttöoikeuden kahdesta neljään vuoteen.

HANKINTAPÄÄTÖS

Pohdi autoa hankkiessasi käyttämistarpeesi huolellisesti. Auton hankinta olisi hyvä perustua tunnesyiden lisäksi järkivalintoihin. Alhaalla on kootusti oleellisia pohdinnanaiheita, joita päätöksenteon tukena kannattaa käyttää.

Auton merkitsevyys arjessa

Käytetäänkö autoa pääasiassa kaupunkiajossa, vai taitetaanko merkittävästi myös pitkiä ajomatkoja?

Auton ajomukavuuteen on hyvä kiinnittää huomiota ennen kaikkea pidempien matkojen varalle.

Elämäntilanne ja talouden koko ratkaisevat sisätilojen ja säilytysratkaisujen valinnoissa. Kaupunkiajossa taloudellisempia vaihtoehtoja ovat täyssähkö- ja hybridautot. Hybridautoissa eritoten polttomoottori- ja sähköyhdistelmät.

Investoinnin budjetointi

Auto on harvoin kannattava sijoitus. Kannattaa pohtia, mikä on tarpeeseen ja elämäntilanteeseen nähden sopiva budjetti, ja paljonko on valmis sietämään auton arvon alenemista. Onko ajoneuvon oltava uusi, vai kelpaako käytetty? Pelottaako auton tuleva arvo, olisiko yksityisleasing paras vaihtoehto? Auton hankinta tuo mukanaan huomattavasti käyttökustannuksia, joten vakuutus-, vero-, huolto-, korjaus- ja polttoainekustannuksiin tulee varautua.

Rahoitusvaihtoehtojen soveltuminen

Ajoneuvon hankinta rahoituksella tarjoaa monta toisistaan poikkeavaa vaihtoehtoa. Markkinoiden kartoittaminen on tärkeää, jatkuvasti muuttuvan alan vuoksi. Perusteellinen vertailu voi tuoda huomattavasti etuja taloudellisesti, kun mahdollisuudet tiedostetaan. Palveluntarjoajien tuotteet eivät ole identtisiä, joten ehdoissa voi ilmetä merkittäviä eroja.